

'descubullar (llana)' (per al qual veg. Kluge, s. v. *zaur*).

En el nostre segle s'ha produït entre els germanistes un canvi de front que sembla conduir a creure que aquest *TASKA 'treball imposat' havia estat comú al romànic amb els parlars pre-germànics de tot Alemanya, Renània i Països Baixos, encara que en germànic només vagi conservar el sentit de 'sarró del treballador'. Com que això augmenta encara la gran versemblança de l'origen pre-romà del nostre *tasca*, demostrant-lo estès des del Bàltic fins a l'Adriàtic i des de l'Elba fins a la Gironda i fins a Alacant, hem de passar a parlar del problema etimològic de l'it. *tasca* i al. *tasche* 'bossa', 'sarró', 'butxaca'. Aquesta és una qüestió que els romanistes han mirat com a més pròpia dels germanistes que dels nostres, però fins els romanistes, tot admetent una provenença germànica, hi feien ja la reserva (M.-L., Prati, Wartburg) que en germànic era d'origen desconegut.

Podem acontentar-nos amb repetir el que en diu el dicc. de Kluge, en les seves dues èpoques: 1915-21 i 1967. La primera: «*Tasche* f., a.-al. ant. [S. ix] *tasca* f., mot estrany a les altres llengües germàniques: mot obscur, que no permet establir en quina relació es troba amb la família romànica de l'it. *tasca*: hom creu que aquest ve del ll. TAXARE, per l'intermedi d'una forma *TAXICARE, de manera que *tasca* hauria estat pròpiament 'el jornal, la paga diària', que es porta en el saquet o sarró».

Però després els germanistes han descobert que el mot en germànic no era tan limitat, i per això heus aquí com està redactat el mateix article en el mateix diccionari Kluge-Mitzka, el 1967: «a.-al. ant. [S. ix] *tasca*, *dasga*, b.-al. ant. [S. x] *dasga*, a.-al. mj. *tasche* i (amb metafoia per la *š*, com en oberdeutsch *äsche*, *wäsche*) i *täsche*, b.-al. mj. *taske* (> esc. ant. tardà i suec *taska*, danès *taske*), neerl. mj. *tassche*, *tessche*, neerl. *tas*; res d'això a Anglaterra ni en gòtic, però com a manlleu *tasca* a Toscana, Còrsega i Ligúria (Rohlf's, *Germ. Sprachreste in der Romania*, 35).

»Com a formació retrògrada del ll. TAXARE 'avaluar', un *TAXA, ll. vg. *TASCA 'pensum imposat', es pot suposar com a base de l'it., oc., cat. *tasca*, anglo-norm. *tasque* (d'on angl. mj. *taske*, angl. *task* 'tasca'), d'on també fr. ant. *tasche*, fr. *tâche*, 'tasca, feina a fer'. Del mateix ll. vg. *TASCA, després de l'emigració dels anglo-saxons a Britànnia, seria manllevat l'alt-alemany ant. i b.-al. ant. *tasca/dasga*. Ja en el model romànic s'havia passat des de la tasca diària a la paga per la tasca, que el treballador s'emporta a casa, i finalment el sarró o bossa on el portava. Només en aquest sentit el vell manlleu va conquerir tot el domini germànic continental; notem que la butxaca que hom cus a la roba de les criatures porta també el nom de *sack* en el parlar familiar oberdeutsch».

Es nota en aquesta redacció un cert embaràs, com defugint el reconèixer tot aquest seguit de postulats indocumentats: 'feina imposada' > 'feina' > 'paga per la feina' > 'sarró per portar la paga a casa', 'butxaca per a qualsevol cosa'. Era fort haver de reconèixer que

només en l'última d'aquesta tirallonga el mot apareix ja en el S. ix en alt-alemany, en el x en baix-alemany i cap al S. xiv-xv en neerlandès; i que això per la seva banda s'apilava damunt una etimologia romànica forçada, que els mateixos romanistes veien difícil. I no obstant és que ja ho havia dit Kluge i tothom: el mot no tenia etimologia en germànic; una *t-* de l'alt-alemany no pot correspondre a una *t-* del neerlandès i del baix-alemany. Els germanistes hi veieren més clar que els mateixos romanistes, des del principi, quant al pretès germanisme it. *tasca*: no podia ser germanisme sinó a la inversa. I no obstant Wartburg encara predica la «bona nova» del germanisme de l'it. *tasca* i fr. ant. i dial. *tasche* 'butxaca, sarró' (FEW xvii, 1963, 321-3), com a bon pangermanista que és, del morro fort, més papista que el papa!

I és que realment les confirmacions de l'origen no-germànic de TASKA 'sarró, butxaca' sorgeixen pertot arreu: la *d-* del b.-al. ant. *dasga* (S. x) es dona bufetades amb la *t-* del neerl. mj. *tassche*; dins el mateix a.-al. ant. hi ha *dasga* lluint amb *tasca*: vacil·lació consonàntica que constitueix el signe més inequívoc d'un mot manllevat.

Pel costat romànic, també en fr. dialectal tenim *tasche* a l'E. Mj. (i avui encara) com a nom de la butxaca i del sarró de roumeu: des de Chrestien de Troyes (certs mss.) i des del Folque de Candie (c. 1210); veg. la llarga llista de dades en el FEW xvii, 321b; Wartburg com a prova del manlleu germànic en això voldria pendre una variant *taisse* «poche» que apareix en el belga Gillon le Muisit (primera meitat S. xiv) allegant que només com a manlleu del neerlandès s'explicaria aquesta *-iss-* (322b25); però si comparem aquestes formes del nom del sarró amb les coetànies franceses del nom de la tasca, veurem que les formes amb *-ich-* també es troben en aquestes pels mateixos anys i llocs (Borgonya, S. xiv, FEW xiii, 135a12). De manera que les formes de 'tasca' i 'butxaca', segons les dades del mateix FEW, són idèntiques. No és possible millor comprovació de la tesi dels germanistes actuals (que Kluge ja mostrava intuir una mica) que TASKA és un manlleu en germànic, i inseparable del nom de la *tasca* romànica.

Inseparable sí, però no hi ha gaire raó per creure ni que en germànic sigui manlleu romànic, ni manlleu germànic en la Romània: també en germànic occidental és un mot de substrat, provinent directament d'aquells sorotapes que el llibre sensacional de Weisgerber va documentar en massa a la Renània (*Rhenania Germano-Celtica*, 1960). I tampoc és segur que sigui inevitable aquella llarga i indocumentada tirallonga de significats hipotètics en la prehistòria del mot germànic. ¿Per què no admetre que des del significat 'portar', 'emportar-se', 'saquejar', documentat en es-lau, va venir directament el de 'sarró'? I d'altra banda, en romànic, el de 'feina imposada'. Segons el *Dag*. s'ha usat *tasca* 'sac menut' a les Guàlles, però més aviat crec que deu ser entre la pobrissalla d'allí, com a terme argòtic manllevat de l'italià. És mot agitanat a Bna.: EmVilanova fa dir a un gitano (dels de raça bar-